

KAMUOYUNDA GÜNDEME GELEN İDDİALAR GERÇEKLER

#ÜretiminÜreticininYüzyılı

EYLÜL 2024

KAMUOYUNDA
GÜNDEME GELEN
İDDİALAR
GERÇEKLER

Bu yayın, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından Eylül 2024 tarihinde hazırlanmıştır. Tüm yayın hakları T.C. Tarım ve Orman Bakanlığına aittir.

ÖN SÖZ

Küresel ısınma, pandemi, savaşlar ve doğal afetlerin yol açtığı yeni dünyanın yeni üretim normalleri, ülkeleri daha fazla ve planlı üretime yöneltmiş, “gıda milliyetçiliği” kavramını gündeme getirmiştir.

2022 yılında bitkisel üretim rekoru kıran ülkemiz, aynı zamanda tarım ürünleri ihracatında tüm zamanların en yüksek rakamına ulaştı. Türkiye Yüzyılı'nda da yeni başarı hikâyeleri yazma azmiyle yolumuza devam ediyoruz. Dünyanın yeni normalinde ülkemizin tarımsal üretimdeki potansiyelini daha ileri taşıyacağız.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ve işaret ettiği hedefler doğrultusunda hayata geçireceğimiz "Türkiye Yüzyılı Tarım ve Orman Vizyonu"muz ile üreticilerimizin güçlendirilmesi önceliğimizdir.

Gıda üretim sistemlerinin olası tüm risklere karşı dayanıklı ve güçlü bir yapıya kavuşturulması için her türlü tedbiri alırken vatandaşlarımızın güvenilir gıdaya makul fiyatlarla erişebilmesi temel hedefimizdir.

Dünyadaki değişim ve gelişmelerin gerekli kıldığı yapısal dönüşümü, üretime gönül vermiş çiftçilerimizle başaracağız. Türkiye Yüzyılı'nı, üretimin ve üreticinin yüzyılı yapacağız.

Bu değişim ve gelişim sürecinde ortak aklın önünü açacak yapıcı eleştirinin Bakanlığımızın çalışmalarına katkı sunacağına yürekten inanıyoruz. Bununla birlikte medya organlarında ve sosyal medyada Bakanlığımızın politika ve uygulamalarına yönelik dezenformasyon faaliyetleri yürütüldüğüne de üzüntüyle şahit olmaktayız.

Tarım ve orman alanında büyük özveriyle çalışan tüm kesimler ile personelimizin emeklerine sahip çıkmak ve kamuoyunu doğru bilgilendirmek adına "Kamuoyunda Gündeme Gelen İddialar Gerçekler" kitapçığını hazırladık. Asılsız iddialara karşı gerçeklerin yer aldığı bu kitapçıkta, merak ettiğiniz soruların cevaplarını bulacak, güzel ülkemizin sahip olduğu üretim gücüyle gurur duyacaksınız.

Türkiye Yüzyılı'nın, bereketin ve bolluğun yüzyılı olması dileğiyle...

İbrahim YUMAKLI

Tarım ve Orman Bakanı

Kamuoyunda Gündeme Gelen İddialar

	<u>Sayfa</u>
 Tarımsal GSYH’de Sürekli Düşüş Yaşanıyor	1
 Türkiye Tarım Ürünlerinde İthalatçı Bir Ülke Konumuna Geldi	2
 Üreticiye Yeterli Destek Verilmiyor	3
 Tarımsal Destekler Kırsala Ulaşmıyor	4
 Gıda Denetimi Önemsenmiyor	7
 İhraç Edilen ve Herhangi Bir Nedenle Geri Dönen Ürünler, İç Piyasaya Kontrol Edilmeden Sürülmektedir?	8
 TMO Buğday ve Arpa Alım Fiyatını Düşük Açıkladı	9
 Bitkisel Üretimimiz Azalıyor	10
 Ülke Olarak Yeterli Olduğumuz Hiçbir Ürün Yok	11
 Tarım Arazilerinin Ekilişi Azalıyor	12

Çiftçi Sayısı Azalıyor

13

**Ülkemiz Toprakları Kullanılmıyor,
Venezuela'dan Arazi Kiralanıyor**

14

**Nışasta Bazlı Şeker Nedeniyle
Pancar Şekeri Üretimi Azaldı**

15

**Türkiye Buğday İthal Eden
Ülke Konumuna Geldi**

16

Ülkemiz Saman İthalatına Muhtaç Hâle Geldi

17

Mazot ve Gübre Destekleri Kaldırıldı

18

Ülkemiz Tohumculukta Dışa Bağımlı Hâle Geldi

19

**Et ve Süt Sektörüne Bakanlık Tarafından
Üreticiyi Koruyan Hiçbir Müdahale Yapılmıyor**

21

Hayvan Varlığımız Sürekli Azalıyor

23

**Türkiye Su Ürünlerinde İthalatçı Bir Ülke
Konumuna Geldi**

24

Gıdada GDO Denetimi Yapılmıyor

25

**Tüketici Sağlığını Koruyacak
Düzenlemeler Yapılmıyor**

26

**Yerel/Ata Tohum Çeşitlerinin
Satışını Yasakladınız?**

28

Ülkemizde Bitki Gen Kaynakları Korunmuyor

30

Ülkemizde Yeşil Alanlar Azalıyor

31

Toprak Varlığımız Hızla Azalıyor

32

Orman Yangınlarına Müdahale Edilmiyor

33

Yeterli Fidan Dikimi Yapılmıyor

35

Sulama Yatırımları Yetersiz

37

Kuraklıkla İlgili Hiçbir Önlem Alınmıyor

39

**AOÇ Arazi Varlığında Azalmalar Yaşanıyor ve
Yeterli Ağaçlandırma Yapılmıyor**

42

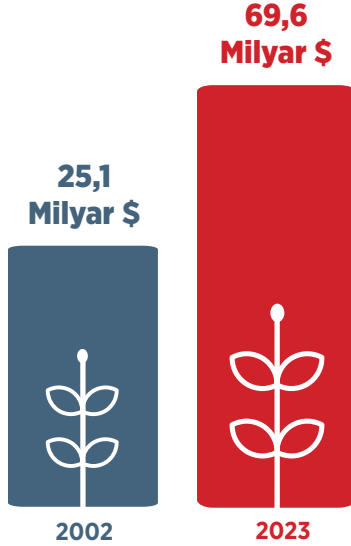

Tarımsal Gayrisafi Yurt İçi Hasılda Sürekli Düşüş Yaşanıyor

Tarımsal GSYH'de Önemli Artışlar Sağlandı

2003-2023 döneminde tarımsal gayrisafi yurt içi hasılda önemli artışlar yaşandı. Cari fiyatlarla 2002 yılında **25,1 milyar dolar** olan tarımsal GSYH, 2023 yılında **%177,3** artışla **69,6 milyar dolara** yükseldi.

Tarımsal gayrisafi yurt içi hasılda **%177,3** oranında artış sağladık.

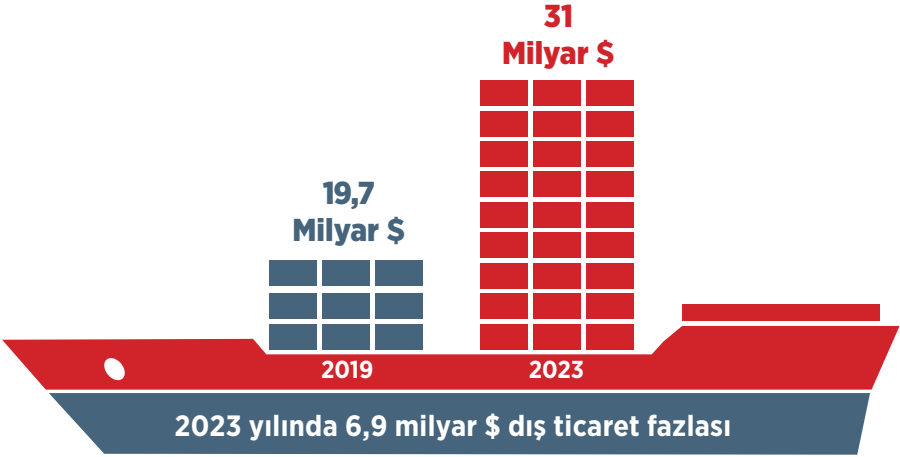

Türkiye Tarım Ürünlerinde İthalatçı Bir Ülke Konumuna Geldi

Türkiye, Tarım ve Gıda Ürünlerinde Net İhracatçıdır

Türkiye, tarım ve gıda ürünleri dış ticaretinde net ihracatçı bir ülkedir. İktidarımız döneminde ülkemizin bu durumunu daha da güçlendirdik.

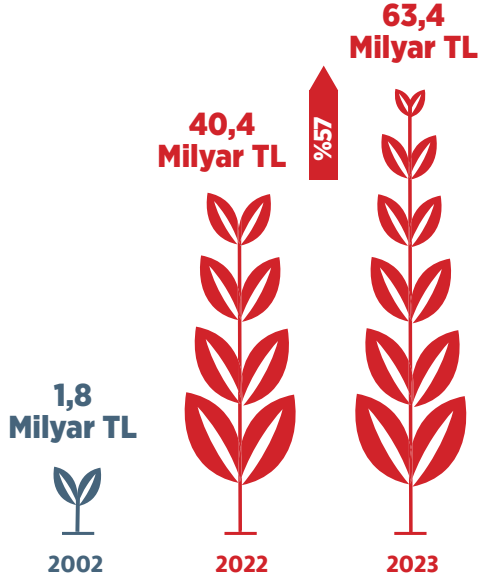

- Son 5 yılda ihracatta %57,4 artış sağlandı.

Üreticiye Yeterli Destek Verilmiyor

Tarımsal Destekleri Artırdık

- 2023 yılında 63,4 milyar TL ödeme yapılmıştır.

Kırsalda, 93 Bin Projeye 267 Bin İstihdam Sağladık

Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı – Kırsal Kalkınma (IPARD): 2011-2023 döneminde işlemleri tamamlanan **25.624 projeye** 2023 yılı fiyatlarıyla **44,8 milyar TL** hibe ödemesi yapılmış, bu hibeler sayesinde **98,1 milyar TL** yatırım gerçekleştirilmiştir. Bu yatırımlarla **96.000** kişiye istihdam sağlanmıştır.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP): 2006-2023 döneminde **16.816 projeye** **29,9 milyar TL** hibe yapılmış ve **120.927 kişiye istihdam** sağlanmıştır. Ayrıca **299.320 makine ekipman** alımı için **11 milyar TL** destek verilmiştir.

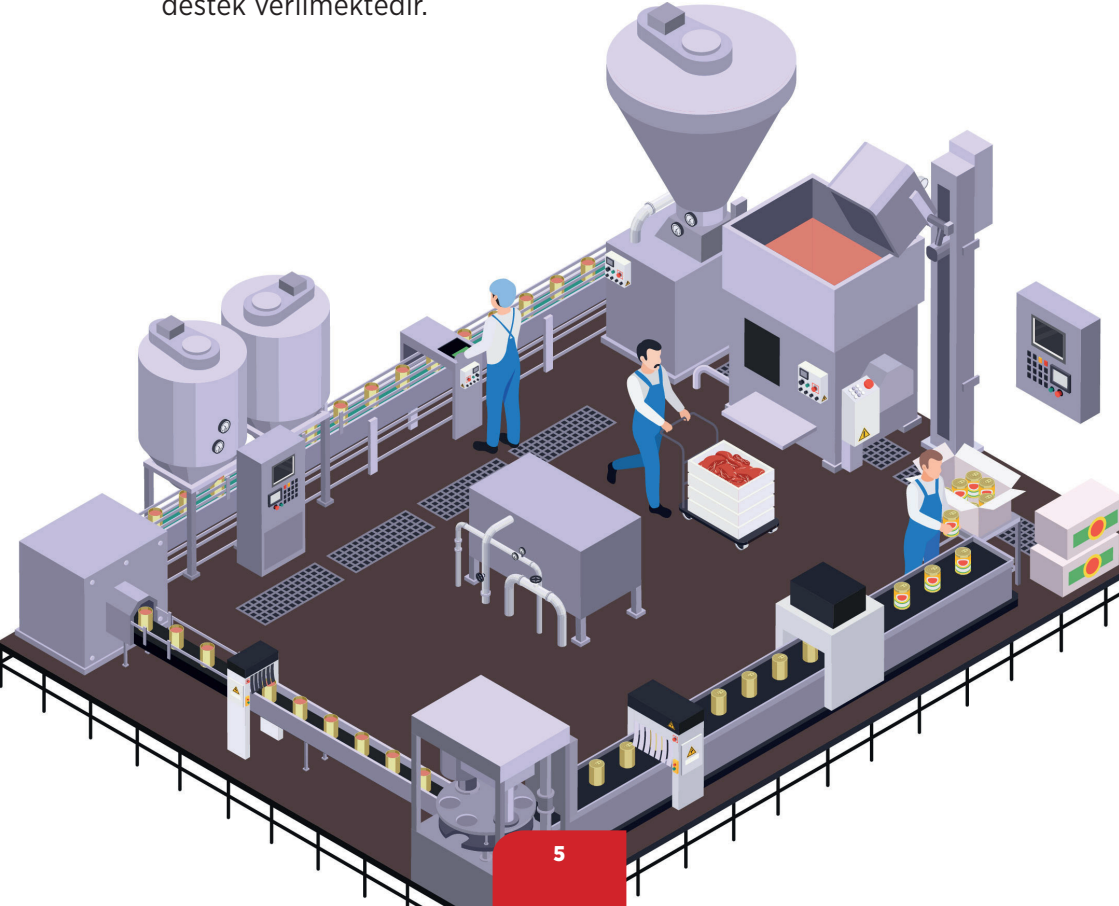
Genç Çiftçi Projesi: 2016-2018 döneminde toplam **48 bin genç çiftçimizin** projesine **8,6 milyar TL** hibe desteği sağlanmıştır.

Hibe programları sayesinde 2023 yılı fiyatlarıyla;

- Kırsal kalkınma alanında gerçekleştirdiğimiz **92.853 proje** (KKYDP, IPARD, Genç Çiftçi, Uzman Eller) toplam **94,8 milyar TL** hibe ödemesi ile **267.340** yurttaşımıza istihdam sağladık.
- Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Projesi:** 600 m rakımın üzerindeki dezavantajlı alanlarda yaşayan küçük ölçekli çiftçilerimizin yaşam kalitesinin iyileştirilmesi ve üretimin pazara entegrasyonunu sağlamak amacıyla 2018-2027 yılları arasında gerçekleştirilen projeye üreticilerimize **73,5 milyon avro** destek sağlanacaktır. **Adana, Mersin, Osmaniye, Kahramanmaraş,**

Kastamonu, Bartın, Sinop ve Çankırı illerinde, 68 ilçe ve 2.718 köyde uygulanana projede altyapı yatırımlarıyla birlikte kadın ve erkek çiftçilere, genç çiftçilere, hassas gruplara (ekonomik olarak dezavantajlı kadın ve gençler, engelli bireyler), kooperatiflere ve KOBİ'lere %70-100 aralığında belirlenen oranlarda destek verilmektedir.

- **Göksu-Taşeli Havzası Kalkınma Projesi:** Konya ve Karaman illerinin 600-1.800 m rakımda yer alan dağlık kesimlerindeki 11 ilçe ve 247 köyde kırsal yoksulluğu azaltmak amacıyla 2017-2025 yılları arasında gerçekleştirilen projeyle üreticilerimize 22,3 milyon avro destek sağlanacaktır. Bu kapsamda, altyapı yatırımlarıyla birlikte kadın ve erkek çiftçilere, genç çiftçilere, göçerlere, hassas gruplara (ekonomik olarak dezavantajlı kadın ve gençler, engelli bireyler), kooperatiflere ve KOBİ'lere %70-100 aralığında belirlenen oranlarda destek verilmektedir.

- **Türkiye Dayanıklı Peyzaj Entegrasyonu Projesi:** Entegre peyzaj yönetimini güçlendirmek ve hedeflenen bölgelerde kırsal topluluklar için iyileştirilmiş geçim fırsatlarına ve dayanıklı altyapıya erişimi artırmak amacıyla Ordu, Tokat, Çorum, Sivas ve Yozgat illerinde uygulanan projede belirlenen konularda üreticilerimize %70 destek verilmektedir. 2021-2027 yılları arasında gerçekleştirilecek projeye üreticilerimize **17,8 milyon avro** destek sağlanacaktır.
- **Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi:** 81 ilimizde, kırsal alanda/kırsal mahallede yaşayan/yaşamayı taahhüt eden, tarım, hayvancılık, ormancılık, gıda ve su ürünleri alanlarında eğitim veren üniversitelerin fakülte ve meslek yüksekokulları ile Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tarım, hayvan yetiştiriciliği ve sağlığı, laboratuvar hizmetleri ve gıda teknolojisi alanlarında eğitim veren lise ve dengi okul mezunlarının mahallinde uygulayacakları projeler için proje başına 250 bin TL'ye kadar hibe desteği verilmektedir.
- Bu kapsamda 2020-2023 döneminde **2.413 projeye 430 milyon TL** hibe desteği verilmiştir.
- **Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı – Kırsal Kalkınma (IPARD) / Yerel Kalkınma Stratejilerinin Geliştirilmesi, LEADER Yaklaşımı:** LEADER tedbirinin akreditasyonu AB Komisyonu tarafından 2018 yılı sonunda onaylanmıştır. AB aday ülkeleri içerisinde LEADER tedbiri ilk olarak Türkiye’de uygulanmaya başlanmıştır. Mevcut durumda 26 IPARD ilinde uygulanmaktadır. Uygulama illeri: Ankara, Amasya, Çorum, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Kastamonu, Manisa, Ordu, Samsun, Şanlıurfa, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çankırı, Elazığ, Erzincan, Giresun, Hatay, Isparta, Karaman, Kütahya, Muş, Uşak ve Yozgat.
- Bugüne kadar 95 Yerel Eylem Grubuna 2024 yılı fiyatlarıyla **266,5 milyon TL** destek ödemesi yapılmıştır.

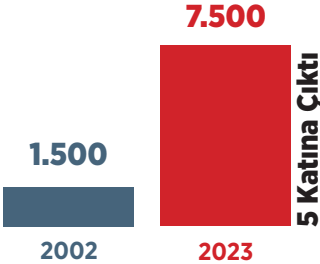

Gıdalar Tarladan Sofraya Her Aşamada Denetleniyor

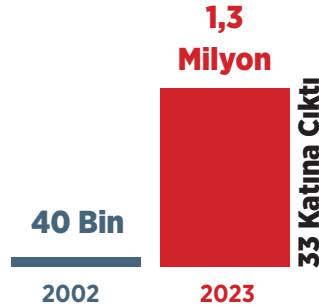

- Bakanlığımız tarafından gıda üretim, satış ve toplu tüketim yerlerine yönelik denetim sayısı her geçen yıl artırılarak sürdürülmektedir.
- 2023 yılında 7.500 kontrol görevlisi tarafından 1 milyon 300 bin denetim gerçekleştirilmiştir.
- Gıdaların uygunluk kontrolleri, 39 kamu laboratuvarı, Bursa Gıda Yem Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Ulusal Gıda Referans Laboratuvar Müdürlüğü ve 108 özel gıda kontrol laboratuvarında yapılmaktadır.
- "Tüketici en iyi denetçidir." yaklaşımıyla 14.02.2009 tarihinden bu yana 7/24 hizmet veren "Alo 174 Gıda Hattı" ile şikâyet ve talepler değerlendirilerek cevaplandırılmaktadır. 02.09.2024 tarihi itibarıyla 3 milyon 129 bin başvuru alınmıştır.

Denetçi Sayısı

Denetim Sayısı

**İhraç Edilen ve Herhangi Bir Nedenle Geri Dönen Ürünler,
İç Piyasaya Kontrol Edilmeden Sürülmektedir**

Ülkemiz Mevzuatına Uygun Olmayan Ürünlerin Yurda Girişine İzin Verilmemektedir

- Ülkemizden ihraç edilen ve herhangi bir nedenle ülkemize geri dönen ürünlerin tamamında; öncelikle gümrükte ayniyat tespiti yapılmakta, ayniyat tespiti yapıldıktan sonra ürünler Bitki Karantinası Yönetmeliği/Türk Gıda Kodeksi/Yem Mevzuatı kapsamında %100 bitki sağlığı ve gıda/yem güvenilirliği yönünden resmi kontrollere tabi tutulmaktadır.
- Yapılan resmi kontroller sonucunda, ülkemiz mevzuatına uygunluğu tespit edilen ürünlerin yurda girişine izin verilmektedir.
- **Ancak Ülkemiz mevzuatına uygun olmayan ürünlerin ülkemize girişine (piyasaya arzına) katiyen izin verilmemektedir.**

TMO Buğday ve Arpa Alım Fiyatını Düşük Açıkladı

TMO tarafından Açıklanan Alım Fiyatı Piyasa Fiyatlarının Belirli Bir Düzeyin Altına Düşmesini Önlemek İçin Belirlenen Taban, Eşik ve Referans Fiyattır

- 2024 yılı hububat alım fiyatları; Bakanlığımız, akademisyenler ve ilgili STK'lar tarafından ülkemiz ortalama verimleri ve maliyet unsurlarının tamamı dikkate alınarak belirlenmiştir.
- Alım fiyatı; gerçek maliyetler, üretimin sürdürülebilirliği, iç ve dış piyasa fiyatları ile tüketici fiyatları dikkate alınarak belirlenmektedir.
- 6 Haziran'da TMO alım fiyatları ton başına makarnalık buğday için 10.000 TL, ekmeklik buğday için 9.250 TL, arpa için ise 7.250 TL açıklanmıştır. Ayrıca geçen yıl olduğu gibi TMO'ya veya özel sektöre yapılan satışlarda üreticilere ton başına buğdayda 1.750 TL, arpada 750 TL fark ödemesi ve ilave mazot, gübre ve tohum desteği de Bakanlığımız tarafından verilecektir.

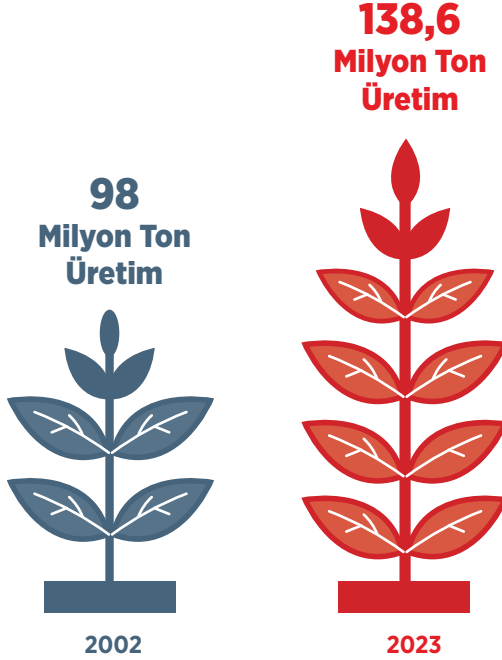

Bitkisel Üretimimiz Azalıyor

**Bitkisel Üretimimiz
%41,4 Arttı**

Mısır, şeker pancarı, tritikale, yulaf, patates, havuç, sarımsak, ceviz, kiraz, şeftali, altıntop (greyfurt), limon, mandarin, portakal ve incir gibi birçok üründe üretim rekorları kırdık.

2024 yılında bitkisel üretim miktarı TÜİK I. tahmin verilerine göre 138 milyon ton olacağı öngörülmüştür.

Kaynak: TÜİK-Tahıllar (pirinç dâhil) baklagiller ve yağlı tohumlar (yem bitkileri hariç.), çok yıllık bitkisel ürünler ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumruların üretim verileri

Ülke Olarak Yeterli Olduğumuz
Hiçbir Ürün Yok

Türkiye Birçok Üründe Kendine Yeten Bir Ülkedir

Bazı Bitkisel Ürünlerde Yeterlilik Oranları

Pamuk (çiğit)
%105,9

Şeker Pancarı
%100

Nohut
%117,8

Patates
%103,6

Kuru Soğan
%102,9

İncir
%501

Fındık
%683,5

Kayısı
%390,6

Bazı Hayvansal Ürünlerde Yeterlilik Oranları

Süt
%117

Kırmızı Et
%95,2

Beyaz Et
%124

Yumurta
%115

Bal
%109

Bakla (taze), bezelye (taze), biber, domates, havuç, hıyar, kavun, karpuz, patlıcan, pırasa, limon, mandalina, portakal, altıntop, çilek, dut, nar, kestane, Antep fıstığı, üzüm, elma, armut, ayva, şeftali, erik, vişne ve kiraz gibi pek çok üründe de yeterlilik oranları %100'ün üzerindedir.

Ayrıca ülkemiz; fındık, kiraz, ayva, incir, keçiboynuzu ve kayısı üretiminde dünyada birinci sıradadır.

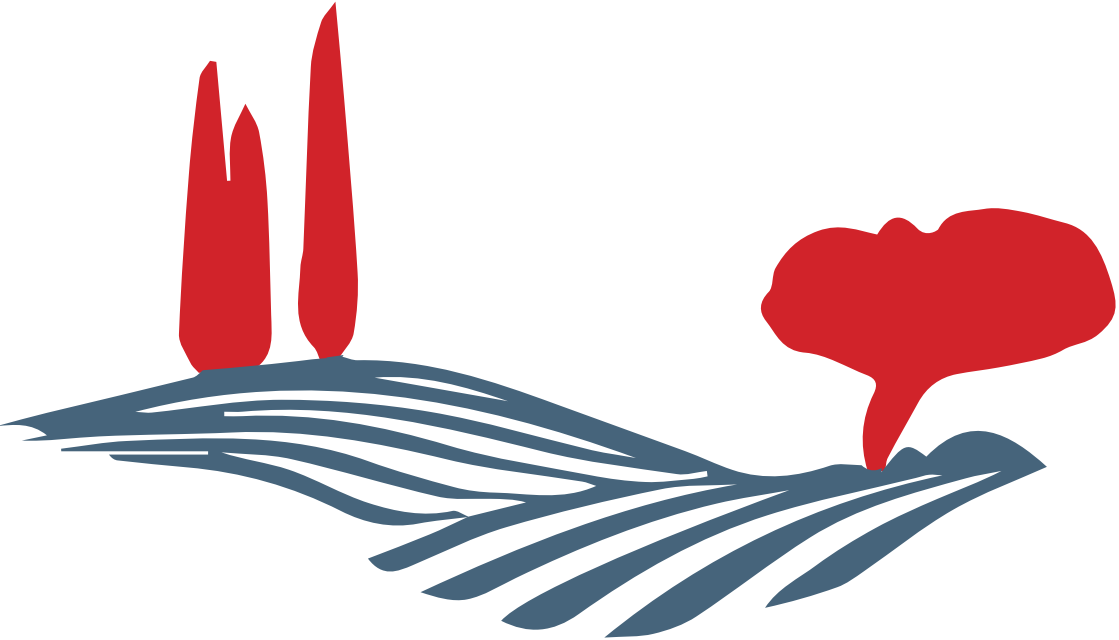
Tarım Arazilerinin Ekiliş Azalıyor

Son İki Yılda 4,7 Milyon Dekar Alanı Üretime Kazandırdık

Bakanlığımızca bitkisel üretimin artırılması kapsamında atıl ve boş alanların, nadas alanlarının tarımsal üretime kazandırılmasına yönelik faaliyetler sonucunda son iki yılda;

- 4,7 milyon dekar alan tarımsal üretime kazandırılmış,
- Nadas alanları 2,45 milyon dekar azaltılmış,
- Tarla bitkileri ekiliş alanı 6,49 milyon dekar artırılmıştır.

Çiftçi Sayısı Azalıyor

Çiftçi Sayısı Son Yıllarda Artış Göstermektedir

Bakanlık Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kayıtlarına göre çiftçi sayısı son beş yılda sürekli artmıştır. Ayrıca sisteme kayıtlı arazi miktarı artmaktadır.

Yıl	ÇKS Kayıtlı Çiftçi Sayısı	ÇKS Kayıtlı Ekili Alan (dekar)
2020	2 milyon 128 bin	151 milyon 772 bin
2021	2 milyon 173 bin	151 milyon 643 bin
2022	2 milyon 178 bin	153 milyon 744 bin
2023	2 milyon 246 bin	156 milyon 265 bin
2024*	2 milyon 340 bin	165 milyon 126 bin

*2024 üretim yılı veri girişleri devam etmektedir.

ÇKS Yönetmeliğinde 18 Kasım 2023 tarihinde yapılan değişiklik ile mülkiyet durumuna bakılmaksızın tarımsal üretim yapılan araziler taahhütname ile kayıt yapılabilir.

ÇKS'ye kayıt olamadığı için tarımsal destekler, tarım sigortaları ve Hazine faiz destekli kredilerden yararlanamayan üreticilerimiz değişiklik sayesinde bu imkânlardan yararlanabilmektedir.

Ülkemiz Toprakları Kullanılmıyor, Venezuela'dan Arazi Kiralanıyor

Bakanlığımızca Yurt Dışında Arazi Kiralanması Söz Konusu Değildir

- 2050'li yıllarda nüfusu 100 milyonun üzerine çıkması beklenen Türkiye'nin tarımsal üretimini artırması aklın ve bilimin bir gereğidir.
- Ülkemizin tarım politikalarında önceliği, **tüm tarım alanlarımızın verimli bir şekilde kullanılması ve çiftçimizin desteklenmesidir.**
- Türkiye; tarımsal üretim, tarım teknolojileri ve gıda sanayiinde **dünyanın önde gelen ülkelerinden** biridir. Pek çok ülkeye bu alanlarda ürün, hizmet ve teknoloji ihracatı gerçekleştirmekteyiz.
- Bakanlığımız, **özel sektör aracılığıyla** yabancı ülkelere yatırım imkânları geliştirme konusunda **yeni bir vizyon** belirlemiştir.
- Yurt dışında tarımsal yatırım yapmak konusunda **karar verici özel sektör** olacaktır.
- Bakanlık olarak görevimiz, firmalarımızı yatırım yapılabilecek ülkeler hakkında **bilgilendirmek ve onların haklarını koruyacak hukuki bir zemin** oluşturmaktır.
- Dünya Ticaret Örgütünün raporlarına göre yaklaşık 41 ülke, başka ülkelerde arazi kiralamıştır (Örneğin İngiltere 4,4 milyon hektar, ABD 3,7 milyon hektar).
- Kendi sınırları dışında tarımsal yatırım yapan ve/veya arazi kiralayan ülkelerin söz konusu yatırımlarını bugünler için değil gelecekte dünya gıda piyasasında söz sahibi olmak için gerçekleştirdikleri aşîkârdır.
- Bu ortamda Türkiye'nin küresel gıda piyasasındaki yerinin korunması ve sağlamlaştırılması adına Bakanlığımızın yeni vizyonu büyük önem kazanmıştır.
- Bu vizyoner yatırımlar sayesinde, öncelikle stratejik ürünlerin temininde, sınırlı sayıdaki ülkelere bağımlılığın azaltılması sağlanacaktır.

Nişasta Bazlı eker Nedeniyle Pancar ekeri retimi Azaldı

Pancar ekeri retimi %23 Oranında Arttı

- Halkımızın tükettiği ekerin %97,5'i pancardan elde edilmektedir.
- Nişasta Bazlı eker kotaları %10'dan %2,5'e indirilmiştir.
- eker üretimi; 2002 yılında 2,16 milyon ton iken 2023/2024 döneminde %53 artışla 3,3 milyon tona yükselmiştir.
- Dekara pancar verimi; 2002 yılında 4,4 ton iken bu değer 2023/2024 döneminde %59 artışla 7 tona yükselmiştir.
- 2002 yılında 16,5 milyon ton olan toplam pancar üretimimiz, 2023/2024 döneminde yaklaşık %53 artışla 25,2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.
- 2024/2025 döneminde yaklaşık 23 milyon ton pancar üretimi ve 3 milyon ton eker üretimi beklenmektedir.

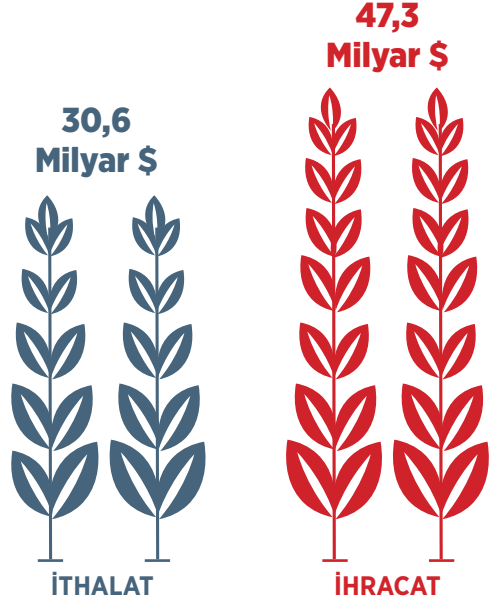

Türkiye Buğday İthal Eden Ülke Konumuna Geldi

Buğday Unu İhracatında Dünyada 1'inci Sıradayız

- Buğday üretiminde kendine yeten bir ülkeyiz.
- Buğdayda, Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında ihracat bazı ithalat yapıyoruz. Aldığımız buğdayı un, makarna, irmik vb. olarak ihraç ediyoruz.
- Buğday unu ihracatında ülkemiz 2002 yılında dünyada 11'inci sırada iken, 2005 yılından beri **dünyada 1'inci sırada** yer almaktadır.
- 2002 - 2024 (Temmuz ayı sonu itibarıyla) yılları arasında mamul maddenin (un, makarna, irmik, bisküvi, bulgur vb.) buğday karşılığı dahil **106,5 milyon ton** ithalat yapılmışken, **112,8 milyon ton** ihracat yapılmıştır.
- Değerde **16,7 milyar \$**, miktarda ise **6,3 milyon ton** dış ticaret fazlamız vardır.

2002-2024 Temmuz Dönemi

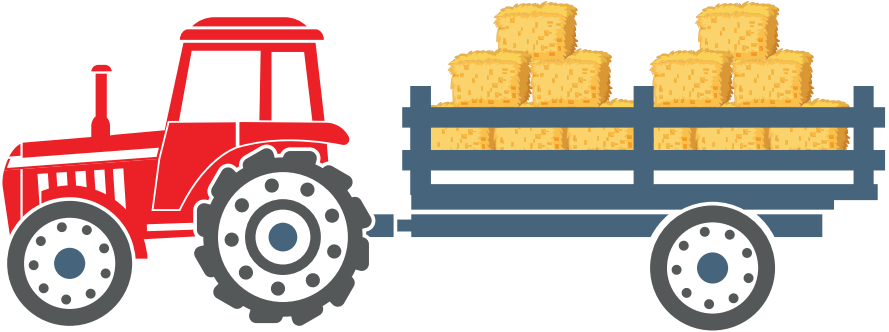

Ülkemiz Saman İthalatına Muhtaç Hâle Geldi

Saman Üretiminde Kendimize Yeter Durumdayız

- Ülkemizin saman üretimi yıllık 25 milyon ton olup hayvancılıkta 18 milyon ton saman tüketilmektedir. Geri kalan miktar; kâğıt endüstrisinde, mantar yetiştiriciliğinde ve hayvan altlığı olarak kullanılmaktadır.
- 2019 yılında 26 ton, 2020 yılında 6.434 ton ve 2021 yılında 204 ton sap/saman ithalatı gerçekleştirilmiştir. İthal edilen miktar, üretim ve ihtiyaçla kıyaslanmayacak kadar küçüktür.
- 2022 yılında 600 kg saman ithalatı gerçekleşmişken, 3.532 ton ihracat yapılmıştır.
- 2023 yılında saman ithalatı 99 ton olup 2.501 ton saman ihracatı yapılmıştır.
- 2024 yılının ilk yedi ayında saman ithalatı 13 ton olup 23 bin ton saman ihracatı yapılmıştır.

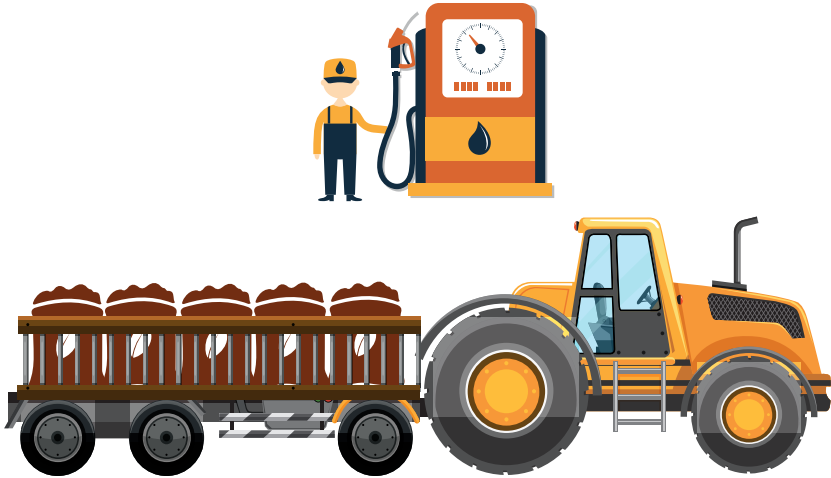

Mazot ve Gübre Destekleri Kaldırıldı

Mazot ve Gübre Desteği Kalkmamıştır

- Temel desteği planlama ürünlerinde havzasında retene ve planlama kapsamı dışındaki diğer ürünlerin tamamını retene vereceğiz.
- Planlama desteğini ise planlama kapsamındaki ürünleri havzasında üretenlere ilave olarak vereceğiz.
- ÇKS'ye kayıtlı üreticilerimizin temel destek ile mazot maliyetinin %50'si, gübre maliyetinin %25'i karşılanacaktır.
- Planlı üretime uygun üretim yapan üreticilerimizin mazot maliyetinin %100', gübre maliyetinin %50'si karşılanacaktır.
- Yeraltı su kısıtının olduğu havzalarda suyu az tüketen ürünleri üreten çiftçilerimizin mazot ve gübre maliyetinin %100' karşılanacaktır.

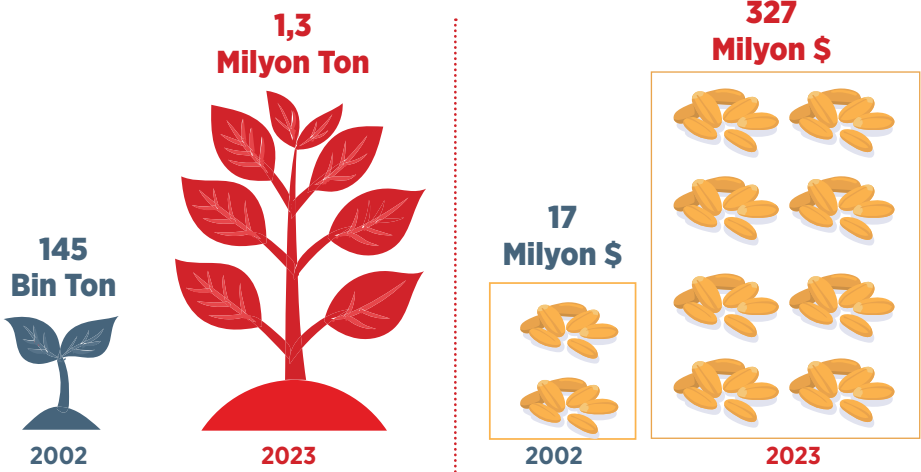

Ülkemiz Tohumculukta Dışa Bağımlı Hâle Geldi

Türkiye Tohum Üreten ve İhraç Eden Bir Ülkedir

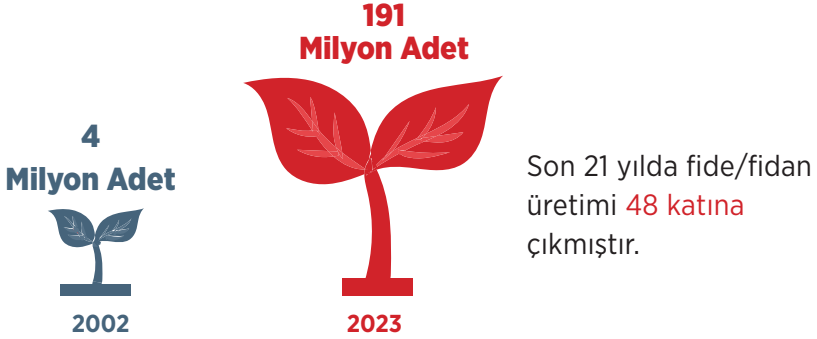
- Türkiye'yi tohum üreten ve ihraç eden bir ülke haline getirdik. Hâlihazırda **117 ülkeye** tohum ihracatı yapmaktayız.
- Tohum dış ticaretinde ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2002'de **%31** iken 2023 yılında **%131'dir**.

Kaynak: TOB, TÜİK

- Tohumluk üretimimiz **son 21 yılda 9 katına** çıkmıştır.
- Tohum ihracatımız **son 21 yılda 19 katına** çıkmıştır.
- Bakanlığımızca sertifikalandırılan tohumlukların satışında KDV oranı %1'e indirilmiştir.
- Tohum ve fidan ilk kez bu dönemde destekleme kapsamına alınmıştır.

- 2024 üretim yılında buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale ve çeltikte sertifikalı tohumluk kullanım desteği 50 TL/da'dan %30 artış ile 65 TL/da' ya yükseltilmiş olup nohut, kuru fasulye, mercimek, patates ve yoncada %30, susam %25, aspir %50, yerfıstığı %32, korunga, fiğ, soya ve yem bezelyesinde %29, kolzada %33 oranında artış yapılmıştır.
- Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumu kullanarak 2023 üretim yılında Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı arazilerinde yağlık ayçiçeği ekimi yapan çiftçilere 135 TL/da sertifikalı tohum kullanım desteği ödenmiş olup 2024 üretim yılında da ödemelere devam edilecektir.
- 2002 yılında **4 milyon adet** olan sertifikalı fide/fidan üretimi, 2023 yılında yaklaşık **48 katına çıkarak 191 milyon adede** yükselmiştir.

- Hububat ürünlerinin ekilişlerinin güz döneminde yapılıyor olması nedeniyle üreticilerimizin kaynağa en fazla ihtiyaç duyduğu bu dönemde temel girdilerden olan sertifikalı tohum için sertifikalı tohum kullanım desteği ödemeleri yılı içerisinde (Eylül ayında) ve tek seferde ödenecektir.
- Meyvecilikte kullanılan fidan ve fidelerin %99'u yurt içinde üretilip sertifikalandırılmaktadır.

Et ve Süt Sektöründe Üreticiyi Koruyan Hiçbir Müdahale Yapılmıyor

Üretici ve Tüketicilerimizi Koruyoruz

- Et ve Süt Kurumu, besicileri korumak ve hayvancılığın sürdürülebilirliğine katkı sağlamak amacıyla üretim maliyetlerini göz önünde bulundurarak hayvan alım fiyatlarını düzenli güncellemektedir.
- ESK kendisine ait 12 Et Kombinasının yanı sıra, kombinasının bulunmadığı illerde de özel sektöre ait kesimhaneler ile besicilerimize mahallinde kesim hizmeti vermektedir. Bu kapsamda **2019-2024/08** yıllarında **yaklaşık 390 bin** büyükbaş hayvan kesimi yapılmıştır.

Et ve Süt Kurumu, yurt içi et ve et ürünleri piyasasındaki taleplerin karşılanabilmesi, mevcut piyasa fiyatlarındaki dalgalanmaların önlenebilmesi, daha geniş tabana yayılarak nihai tüketiciye aracısız ulaşılması, halkımızın sağlıklı ve güvenilir ürünlerimizi ekonomik fiyatlarla temin edebilmesi amacıyla;

Kurum satış mağazaları ve Tarım Kredi Kooperatif Marketleri aracılığıyla perakende olarak halkımıza hizmet vermektedir. Ayrıca ESK; Ankara ve İstanbul illerinde bulunan PERDER üyesi zincir marketler ile ülke genelinde bulunan sanayiciler, endüstriyel yemek üreticileri ve kasaplar aracılığıyla da vatandaşlarımıza uygun fiyata et ve et ürünleri ulaştırmaktadır. Bunlara ilave olarak şarküteri üretimi yapan et sanayicilerine kesimlik hayvan tedarik etmektedir.

Türk Kızılay ile yapılan protokol kapsamında 2024 yılı kurban bayramında ESK tarafından 2.000 büyükbaş kurbanlık hayvan kesimi yapılmıştır.

Süt Üreticilerinin Alın Terini Koruyoruz

- Çiğ süt fiyatlarının Ulusal Süt Konseyi tarafından belirlenen tavsiye fiyatın altına inmesini engellemek ve sektörde oluşan arz fazlası sütü

değerlendirmek amacıyla yapılan çiğ süt regülasyonu kapsamında 2016-2023 yıllarında piyasadan toplanan yaklaşık 1,2 milyon ton arz fazlası çiğ süttten 98 bin ton yağsız süt tozu üretilerek, tamamına yakını dış piyasaya ihraç edilmiştir. Bu kapsamda üreticilere 1,3 milyar TL ödeme yapılmıştır.

- 2024 yılı Haziran ayında 34 birlik/kooperatif aracılığıyla üreticilerimizden 5.276 ton çiğ süt alınmış olup alınan çiğ sütlerden 430 ton süt tozu üretilmiştir. Piyasa ihtiyaçları doğrultusunda 2024 yılı çiğ süt regülasyon faaliyetlerine devam edilmektedir.
- 26.07.2024-30.08.2024 tarihleri arasını kapsayacak şekilde 20 ilde toplamda günlük 935 ton çiğ süt kotası verilmiş olup, kooperatifler aracılığıyla toplanan yaklaşık 17.000 ton çiğ süttten yaklaşık 1.400 ton yağsız süt tozu üretilmiştir.
- 01.09.2024-30.09.2024 tarihleri arasını kapsayacak şekilde 21 ilde toplamda günlük 1.000 ton çiğ süt kotası verilmiş olup Eylül ayı çiğ süt kotaları üzerinden süt üreticisi kooperatif ve birliklerle yağsız süt tozu alım sözleşmeleri yapılarak çiğ süt regülasyon faaliyetine devam edilmektedir.
- Hayvancılık Genel Müdürlüğü ve ESK, üreticilerimizin üretmiş olduğu ürünlerde değer kaybı yaşanmaması için gerektiğinde müdahale alımları yapmakta ve çiğ süt fiyatlarının Ulusal Süt Konseyi tarafından belirlenen tavsiye fiyatın altına inmesini engelleyerek üreticimizi desteklemektedir.

2022 Yılında Uygulanmaya başlanan Sözleşmeli Besicilik Modeli kapsamında:

- Verimlilik teşvik primi ile canlı stok yönetimi ve sürdürülebilir üretim sağlanmaktadır.
- Besicilere kırmızı et piyasasının arz talep durumuna göre erken ya da geç kesim primleri verilmektedir.
- Besicilerin aylık maliyetleri düzenli olarak hesaplanıp çiftçi refahı gözetilerek alım fiyatları güncellenmektedir.
- Alım ve fiyat garantisi verilen üreticiler 5 yıllık planlama yapabilmektedir.

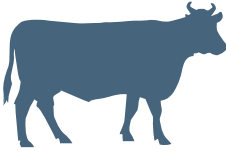

Hayvan Varlığımız Sürekli Azalıyor

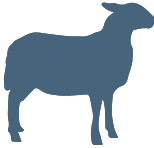
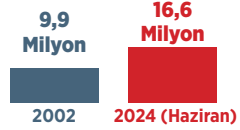
Hayvan Varlığında Önemli Artışlar Sağladık

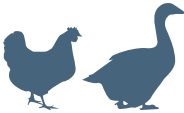
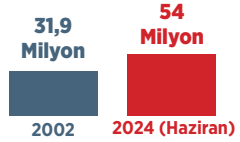
- 2002-2023 döneminde hayvan sayısında önemli artışlar olmuştur.

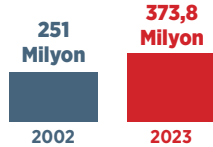
Büyükbaş
hayvan sayısını
%67,7 artırdık.

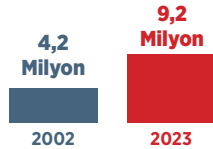
Küçükbaş
hayvan sayısını
%69,3 artırdık.

Kanatlı
hayvan sayısını
%48,9 artırdık.

Arı kovanı sayısını
%119 artırdık.

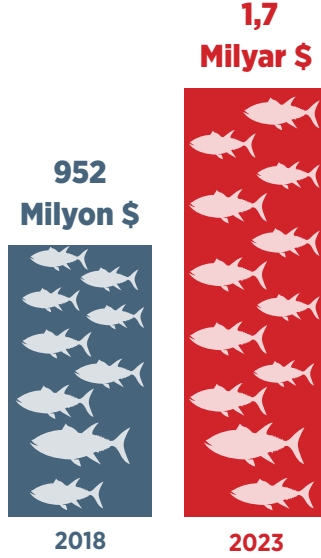

Türkiye Su Ürünlerinde İthalatçı Bir Ülke Konumuna Geldi

Türkiye Su Ürünlerinde Net İhracatçıdır

Türkiye, su ürünleri dış ticaretinde net ihracatçı bir ülkedir.

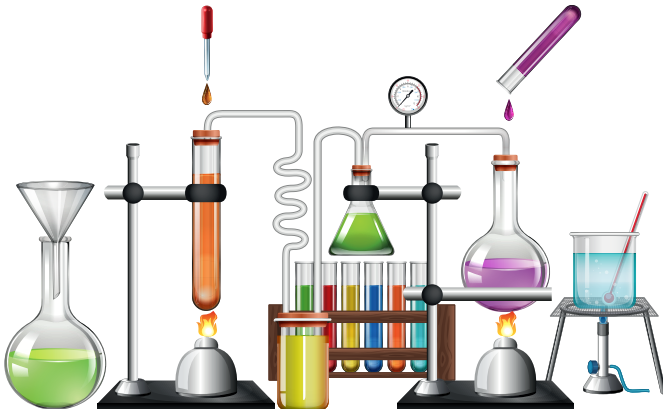
- 2023 yılında **1,43 milyar \$** dış ticaret fazlası verilmiştir.
- Son 5 yılda ihracatta **%78,5** artış sağlanmıştır.
- **2023 yılında 1,7 milyar dolar** ihracat gerçekleştirilmiştir.

Gıdada GDO'ya Geçit Yok!

- GDO'lu ürünlere ilişkin düzenleme, **26.03.2010 tarihli** “Biyogüvenlik Kanunu” ve bu Kanun kapsamında yayımlanan “Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik” kapsamında gerçekleştirilmiştir.
- Bu düzenlemeyle ülkemizde GDO'lu bitki ve hayvanların üretimine izin verilmemektedir.
- Bugüne kadar ülkemizde **gıda amaçlı olarak onay verilmiş bir GDO'lu ürün bulunmamaktadır.**
- Gıda amaçlı GDO'lu ürün ithalatına da izin verilmemektedir.
- GDO analizleri, akreditasyon belgesine sahip **12** kamu ve **48** özel gıda kontrol laboratuvarında yapılmaktadır.

Tüketici Sağlığını Koruyacak Düzenlemeler Yapılmıyor

Tüketici Sağlığını Koruyacak Önemli Düzenlemeleri Hayata Geçirdik

- Tarladan sofraya gıda güvenilirliğini sağlamak amacıyla 5996 sayılı “**Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu**” ve bu Kanun’a bağlı olarak 200’ün üzerinde ikincil mevzuat çıkarılmıştır.
- Bu mevzuat, AB normları ve uluslararası kabul görmüş kriterler esas alınarak yapılmıştır.
- Gıdaların güvenilirliğinin ve kriterlerinin belirlendiği 100’ün üzerinde ürüne ilişkin kodeks hazırlanmıştır.

ÖNEMLİ BAZI DÜZENLEMELER

- Birçok geleneksel gıdada **bazı katkıların kullanımı yasaklanmıştır**.
- Takviye edici gıdaların piyasaya arzından önce **onay alma** şartı getirilmiştir.
- Toplu tüketim yerlerinde **alerjen bildirimi** zorunlu hâle getirilmiştir.
- Tüketicilerin gıdada daha doğru tercih yapmaları adına, hazır ambalajlı gıdaların etiketinde **beslenme bildirimi** uygulaması zorunlu hâle getirilmiştir.
- Gıda etiketlerinde **enerji ve besin öğelerinin** (yağ, doymuş yağ, karbonhidrat, şeker, protein ve tuz) miktarlarının yer alması zorunlu hâle getirilmiştir.
- Gıdaların trans yağ içeriği Dünya Sağlık Örgütünün önerisiyle **maksimum %2** olacak şekilde belirlenmiştir. Uygulamaya AB’den 3 ay önce geçilmiştir.

- Tüketici sağlığını korumak ve yanıltılmasını önlemek için içerisinde nar suyu olmayan nar aroması ve glikoz şurubu gibi bileşenler içeren ve nar ekşisi izlenimi veren nar ekşisi sosu vb. ürünlerin üretimi yasaklanmıştır.
- İçerisinde limon suyu bulunmayan, limon aroması, glikoz şurubu, koruyucu ve renklendirici katkı maddeleri kullanılarak üretilen ve limon suyu izlenimini veren limon sosu vb. ürünlerin üretimi yasaklanmıştır.
- Tüketicilerin yanıltılmasını önlemek ve gıda etiket okuma alışkanlığı ile farkındalığı artırmak amacıyla, gıda etiketleme mevzuatında değişiklik yapılmıştır.
- Gıda güvenilirliğinin teminine yönelik arı ürünlerine ilişkin ilk kez mevzuat yayımlanmıştır.

**Yerel/Ata Tohum eşitlerinin
Satışını Yasakladınız**

**Yerel/Ata Tohum eşitlerinin
Satışını Yasaklamıyor,
Koruma Altına Alıyor,
Tescil ve Islah Ediyoruz**

- Ülkemiz tohumculuk mevzuatında yerel/ata eşitlerimize ait tohumluk üretimini veya kullanımını yasaklayan bir düzenleme bulunmamaktadır.
- Aksine Tohumculuk Kanunu iftilerimizin kendi ihtiyaçlarını üretmesi ve ihtiyaçları oranında kendi arasında mbadelelerine (takas) izin vermektedir.
- Yapılan yasal düzenleme ile yerel/ata eşitlerimize ait tohumlukların tescili, sertifikasyonu ve ticari olarak pazarlamasına imkn sağlanmaktadır.
- Bu sürecin işletilmesi ile hastalık ve zararlılar ile bulaşık tohumlukların yerel tohum adı altında denetimsiz olarak pazarlanması ile hastalık ve zararlıların kontrolsüz şekilde yayılması lenerek ve gen kaynaklarımız koruma altına alınmaktadır.

- Yerel çeşitler (Ata tohumları) biyolojik çeşitlilik ve kültürel mirasın önemli bir bileşeni olup, yetiştiği çevre koşullarına uyum sağlamış, resmi ıslah programına alınmamış, yetiştiricinin bilgi, alışkanlık ve gelenekleri ile yakından ilişkili değişken bir popülasyondur. Çoğu modern çeşit; ıslah edilen çeşitler ve yerel çeşitlerden gelen genleri içermektedir ve gıda güvenliği için önemli bir kaynaktır. Yerel çeşitler (Ata tohum) sistematik olarak toplanmakta, tanımlanmakta, Gen Bankalarında korunmakta ve yeni çeşit geliştirmek için ıslah çalışmalarında gen kaynağı olarak kullanılmaktadır.
- Ülkemizde yerel çeşitlerin (Ata tohumları) tescillerinin yapılabilmesi amacıyla 2019 yılında çıkarılan 30877 sayılı “Yerel çeşitlerin (Ata tohumları) Kayıt Altına Alınması, Üretilmesi ve Pazarlamasına Dair Yönetmelik” kapsamında 2020-2022 yılları arasında ülkemizin farklı bölgelerinden Bakanlığımıza ulaşan toplam 1537 adet yerel çeşit (Ata tohumu) örneği İzmir (Ulusal Tohum Gen Bankası) ve Ankara’da (Türkiye Tohum Gen Bankası) bulunan Tohum Gen Bankalarımızda muhafaza altına alınmıştır.
- Yapılan incelemeler sonucunda teslim edilen örnekler arasında tekrarlanan çeşitler, standart çeşitler veya açık tozlanan ticari çeşitler tespit edilmiş olup; çalışmalar dâhilinde ilk etapta 37 yerel çeşit (Ata tohumu) tescil edilmiştir. 2020-2022 yılları arasında ülkemizin farklı bölgelerinden Bakanlığımıza ulaşan toplam 1.537 adet yerel çeşit (Ata tohumu) örneği İzmir ve Ankara’da bulunan Tohum Gen Bankalarımızda muhafaza altına alınmıştır. 2024 yılı Temmuz ayı itibarıyla Bakanlığımıza ulaşan 48 yerel çeşit (Ata Tohum) örneği yönetmelik kapsamında incelenmek üzere Enstitülerimize gönderilmiş olup tanımlama çalışmaları devam edilmektedir.

Gelecek Nesiller İçin Tohumlarımızı Tohum Gen Bankalarımızda Koruyoruz

Ülkemizin bitki genetik kaynaklarının korunması, uzun süreli muhafazası, sürdürülebilirliği, bilimsel araştırmalarda kullanımı ve gelecek kuşaklara aktarılabilmesi amacıyla ex-situ koruma çalışmaları yürütüyoruz.

- İzmir’de bulunan Ulusal Tohum Gen Bankasında **3.090 türe** ait **58.511 tohum örneği** korunmaktadır.
- Ankara’da bulunan Türkiye Tohum Gen Bankasında **1.334 türe** ait **63.004 tohum örneği** korunmaktadır.
- **18 Arazi Gen Bankasında** **107 türe** ait **10.108 canlı örnek** muhafaza edilmektedir.
- **6 Araştırma Enstitümüzde** yaklaşık **7.000 popülasyona** ait **1.000 türde** soğanlı ve yumrulu doğal süs bitkisi (geofit) muhafaza edilmektedir.
- Ülkemizin genetik kaynaklarına sahip çıkmak ve atalarımızın yıllardır yetiştirdiği ürünleri gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla Sayın Emine ERDOĞAN Hanımefendi’nin himayelerinde **“Yerel Tohum Buluşmaları”** gerçekleştirilmiştir. Çiftçilerimiz ve halk tarafından Bakanlığımıza, yerel bitki ve çeşitlerine ait 1.000’i aşkın tohum bağışlanmıştır.

Tarımda yaygın olarak kullanılan tohumların iklim değişikliği, salgın hastalıklar vb. değişikliklere uyum için geliştirilmeye devam etmesi gerekmektedir. Çevresel değişikliklere uyumlu yeni çeşitlerin geliştirilmesinin **en önemli sigortası**, gen bankalarında muhafaza edilen ve büyük bir çeşitliliğe sahip yerel çeşitlerimizdir (genetik kaynaklarımızdır).

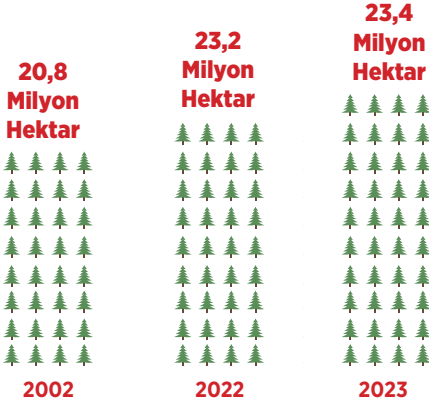

Ülkemizde Yeşil Alanlar Azalıyor

Orman Varlığımızı Artırıyoruz

- Son 21 yılda, orman alanımızı 2,6 milyon hektar artırdık.
- 1972 yılında 20,2 milyon hektar olan orman alanımızı 2023 yılında **23,4 milyon hektara** çıkardık.

Son 21 yılda yaptığımız ağaçlandırma çalışmaları ile orman varlığımızı **%12,5** artırdık.

- Bugün itibarıyla orman alanımız ülke yüz ölçümünün %30'unu kaplamaktadır. **2028 yılı orman varlığının 23,6 milyon hektara** çıkarılması ve ormanların ülke yüz ölçümünün **%30,3** kaplaması hedeflenmektedir.
- **Gelir getirici tür ağaçlandırması** kapsamında 2023 yıl sonu itibarıyla **8.725** köyde; badem, ceviz, kestane, dut, fıstıkçami, alıç, ahlut, kuşburnu, defne, keçiboynuzu vb. türlerle gelir getirici köy ormanları tesis edilmiş, **31.675.000** fidan toprakla buluşturulmuştur.

Topraklarımızı Koruyoruz

- Erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği, ortalama eğimi %8 olan **100 hektardan** büyük olan tarımsal üretim potansiyeli yüksek ovalarımızı koruma altına alıyoruz.
- Bu kapsamda **72 ilde** toplamda **9,3 milyon hektar** olan **440 adet** ovaımız Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı Kararnameleri ile koruma altına alınmıştır.
- 1989 - 2002 yılları arasında tarım vasfını kaybeden arazi miktarı, yıllık ortalama **140 bin hektar** iken bu alan 2003-2018 yılları arasında **57 bin hektara**, son 5 yılda ise **15 bin 357 hektara** kadar düşürülmüştür.

1989-2002

**140 Bin
Hektar**

2003-2018

**57 Bin
Hektar**

2019-2023

**15 Bin 357
Hektar**

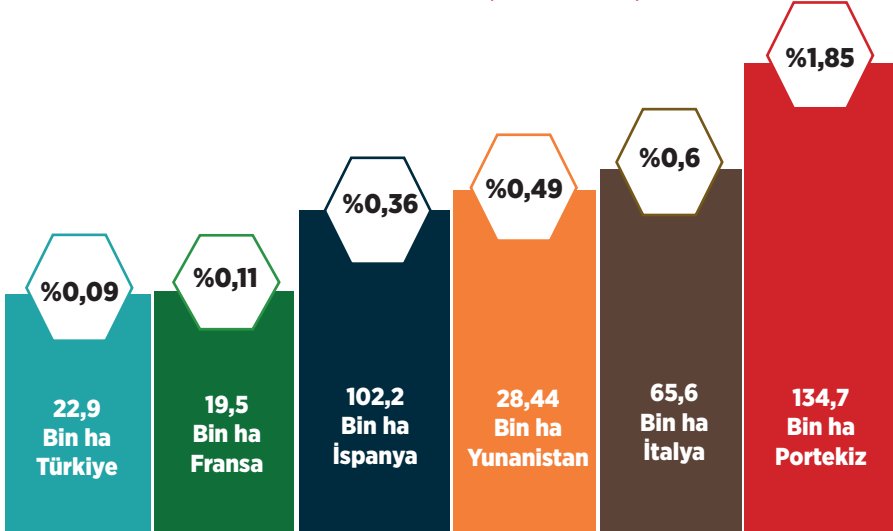
Orman Yangınlarına Müdahale Edilmiyor

Orman Yangınlarına Müdahalede Lider Ülkeyiz

- Orman Yangınlarıyla Mücadele çalışmaları kapsamında, “Orman Yangın Yönetim Sistemi” ile insan gücünü, kara ve hava araçlarını tek merkezden yöneterek orman yangınlarıyla mücadelede Türkiye’yi çevre ülkelere de her an yardım edebilecek güçlü bir yapıya kavuşturduk.

AKDENİZ ÜLKELERİNİN SON 10 YILLIK ORTALAMA ORMAN YANGIN VERİLERİ (2013-2022)

Kaynak: EFFIS Raporu ve FRA Verilerine Göre

ALO 112

Kurduğumuz Erken Uyarı Sistemi ile orman yangınlarına ilk müdahale süresini 40 dakikadan **11 dakikaya** düşürdük.

GÖREVLİ PERSONEL SAYISI

15.500 Yangın İşçisi

122.000 Gönüllü Personel

4.000 Teknik Eleman

5.500 Orman Muhafaza Memuru

YER MÜDAHALE ARAÇ SAYISI

1.686 Arazöz

2.655 İlk Müdahale Aracı

831 İş Makinası

HAVADAN MÜDAHALE ARAÇ SAYISI

27 Uçak

14 İHA

105 Helikopter

- Ormanlarımızı **776 adet** kuleden **24 saat** gözetliyoruz.
- Anayasa'mızın 169. maddesine** orman alanları güvence altına alınmıştır. Yanan alanlar Orman Genel Müdürlüğümüzce yeniden ağaçlandırılmaktadır. **Ülkemizde** yanan hiçbir orman alanı imara ve yapılaşmaya açılmamıştır.

11 Milyon Fidan ile Guinness Rekorlar Kitabı'na Girdik

- Kasım 2019'da 81 ilimizde, genç yaşlı el ele, aynı anda 13,8 milyon fidanı daha yeşil bir Türkiye için farkındalık oluşturmak adına toprakla buluşturduk.
- Çorum'da 303.150 fidanla "1 saatte en fazla fidan dikme" rekorunu kırarak Guinness Rekorlar Kitabı'na girdik.
- 2020 yılında 83 milyon vatandaşımız adına 83 milyon fidanı toprakla buluşturduk.
- Kasım 2020'de - ülke genelinde pandemi dolayısıyla katılımı sınırlı tutmamıza rağmen- 5.230 hektar alanda, 4.446.803 adet fidan dikilmiştir.
- 2020 yılında da yine bir başka rekora imza atarak farklı türlerden fidan dikmek suretiyle Ankara Çubuk'ta fidanlarla Türkiye Haritası oluşturduk. 21.825 m²lik bir alanda 452.023 adet fidanla oluşturduğumuz bu figür, dünyanın en büyük ağaç mozaïği olarak Guinness tarafından da tescil edildi.

**Son 21 yılda 7 milyar adet
fidanı toprakla buluşturduk.**

“TÜRKİYE YÜZYILINA NEFES”

- Cumhuriyetimizin 100. Yılında “Geleceğe Nefes, Cumhuriyete Nefes” diyerek 81 ilde Cumhuriyet Ormanları kurduk. 350 bin vatandaşımızın katılımıyla 81 il 2023 lokasyonda 5 milyon 2 bin 23 fidan dikildi.
- Etkinliklerin merkezi olan Ankara’da bulunan Atatürk Orman Çiftliği Millet Ormanı’nda 2023 m² alanda 100 bin fidan ile Türkiye Yüzyılı logosu oluşturuldu. Diğer illerimizde de yöresel türlerle logo oluşturduk.
- 100 Kamu kurumuna 100’er fidan hediye edilerek Cumhuriyetimizin 100. yılında fidanların toprakla buluşması sağlandı.

Sulama Yatırımları Yetersiz

Sulama ve İçme Suyu Yatırımlarında Cumhuriyet Tarihimizin Rekorunu Kırdık

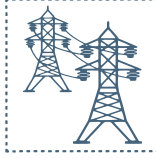

2003-2023 döneminde 2024 yılı fiyatlarıyla toplam
2 trilyon 346 milyar TL'lik su yatırımı yaptık.

2003-2023 dönemi tesis sayıları

742
Baraj

625
HES

316
İçme Suyu
Tesisleri

1.733
Sulama
Tesisleri

5.679
Taşkın
Kontrolü
Tesisleri

24
Atık Su
Tesisleri

498
Gölet ve
Bent

127
Yer Altı
Depolaması
ve
Suni Besleme

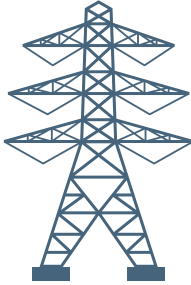
Son 21 yılda **9.744 tesis ve 342 toplulaştırma projesini**
hizmete sunduk.

Türkiyenin Gururu Dev Tesisleri Milletimizin Hizmetine Sunduk

- 💧 Gaziantep Düzbağ İçme Suyu
- 💧 Ankara Gerede İçme Suyu
- 💧 KKTC Su Temin Projesi
- 💧 Melen İçme Suyu Projesi
- 💧 Ermenek Barajı
- 💧 Mavi Tünel
- 💧 Çine Adnan Menderes Barajı ve HES
- 💧 Elâzığ İçme Suyu

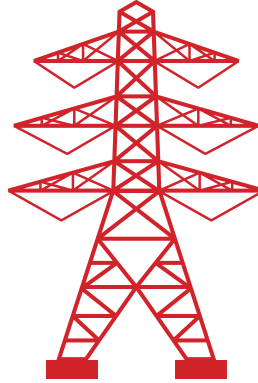
- 💧 Deriner Barajı ve HES
- 💧 Borçka Barajı
- 💧 Dalaman Akköprü Barajı
- 💧 Gördes Barajı
- 💧 Zamantı Tüneli
- 💧 Suruç Tüneli ve Sulaması
- 💧 Ilısu Prof. Dr. Veysel Eroğlu Barajı ve HES
- 💧 Yusufeli Barajı ve HES

**12.200 MW
Kurulu Güç**

**1924 - 2002
(79 Yıl)**

**20.200 MW
Kurulu Güç**

**2003-2023
(21 Yıl)**

79 yılda 12.200 MW kurulu güce ulaşmışken son 21 yılda mevcut kurulu gücümüzün üzerine 20.200 MW ekleyerek toplam kurulu gücümüzü yaklaşık **2,7 katına** çıkardık.

Kuraklıkla İlgili Hiçbir Önlem Alınmıyor

Kuraklığa Karşı Suyumuzu Koruyoruz

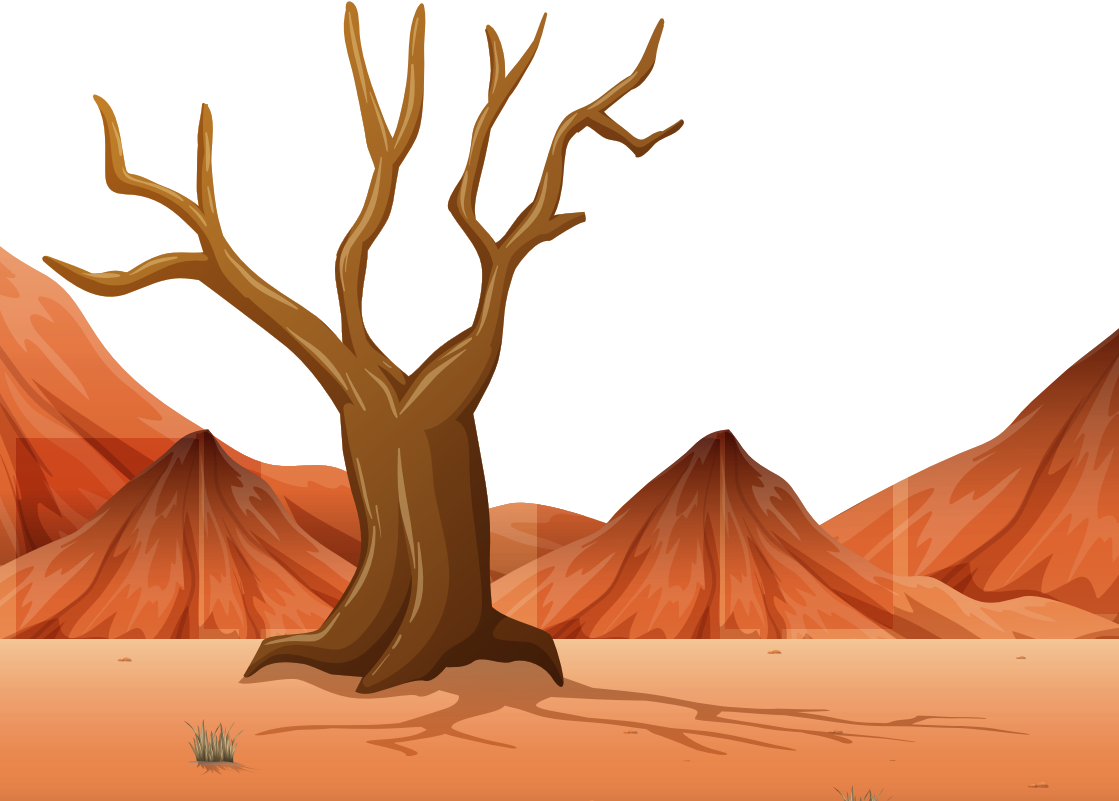
- Suyu tüm kullanım alanlarında verimli kullanarak, kaynaklarımızın sürdürülebilirliğinin sağlanması ve gelecek nesillere aktarılması için “Suda Sıfır Kayıp” temasıyla “Su Verimliliği Seferberliği” başlattık.
- Anadolu Bozkır Ekosistemleri İçin İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum Strateji Belgesi” 2022/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 07.06.2022 tarihli ve 31859 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Stratejisi uygulamaları; tarımsal üretimde tarım, mera, sulak ve orman alanlarının entegre yönetimi ile İklim Değişikliğine bütünleşik bir yaklaşım getirmektedir. Strateji belgesi ile Bakanlığımız tarafından bu yaklaşımın Anadolu Bozkırlarında sistematik bir anlayışla yaygınlaştırılması ve tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin temini hedeflenmektedir.
- İklim değişikliğine bağlı olarak 2021 yılı ilkbahar dönemindeki yetersiz yağış nedeniyle %30’dan fazla verim kaybı yaşayan buğday, arpa, yulaf, çavdar, tritikale, nohut ve mercimek üretimi yapan **658.885 çiftçimize 2,6 milyar TL destek sağlanmıştır**. Tarım sigortası uygulamaları kapsamında 2023 yılında buğday, arpa, yulaf, çavdar, tritikale, nohut ve mercimek ürünleri için Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası yaptıran üreticilerimize 700 milyon TL Devlet prim desteği sağlanarak 220,4 milyon TL tazminat ödendi.
- Ülkemiz genelinde bireysel sulama sistemleri hibe desteklemelerinin başladığı 2007 yılından günümüze kadar ise **54.111 adet** proje ile 5,1 milyon dekarlık alanın modern sulama

sistemler ile sulanması sağlanmış olup, bu işlemler için toplam **1,8 milyar TL** hibe desteği ödemesi yapılmıştır.

- 2023-2027 dönemi Türkiye Tarımsal Kuraklık Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı oluşturularak Cumhurbaşkanlığı Kararı ve Uygulama Tebliği yayımlanmıştır. Söz konusu plan ile tarımsal üretimde sürdürülebilirliği sağlamak ve kuru/sulu alanda üretim yapmak için gerekli yol haritası belirlendi.
- Eylem Planı ile; Tarımsal Kuraklık Yönetimi Koordinasyon Kurulu tarafından alınan kararlar ve uygulamalar doğrultusunda kırsal kesimde kuru ve sulu tarım alanlarında, gerekli su yatırımlarının planlanması, iklim dostu tarım tekniklerinin yaygınlaştırılması, tohum ve bitki çeşitliliği, sulama teknikleri ve arazi kullanım planları gibi uygulamalar eylem planı kapsamında, 21 kurum/kuruluş ve 81 il mdrlğmzle kuraklığa karşı suyumuzu koruyoruz hububat ürünü baz alınarak hububatın fenolojik gelişimi 12 ay boyunca takip edilmektedir.
- Bakanlığımızın analizleri çerçevesinde yer altı sularının tarımsal açıdan yetersiz olduğu 11 ilin ve 52 ilçesinde su tüketimi yüksek **mısır gibi ürünler yerine su tüketimi daha az olan mercimek, nohut ve baklagil yem bitkisi** eken çiftçilerimize ilave destek verilmektedir. Ayrıca bu havzalarda yağlık ayçiçeği eken çiftçilerimize sertifikalı tohum kullanım desteği verilmektedir.

- Tarımsal kuraklığa hassas alanlar belirlenerek kuraklık risk haritaları oluşturulmaktadır.
- Kurak ve yarı kurak bölgelerde yağış sularından maksimum fayda sağlanmak üzere yağmur hasadı projeleri yürütölmektedir.
- 2022 yılında Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında tarımsal kuraklığı önlemeye yönelik kırsalda yağmur hasadı için havuz yapımı (Jeomebran) %50 hibe kapsamına alındı.
- Tarımda dijitalleşme ile bitkinin ne zaman ve ne kadar sulama suyuna ihtiyaç duyduğunun tahmin edilmesi için “Dijital Sulama Yönetimi” projeleri yürütölmektedir.
- Düşük kaliteli ve arıtılmış suların tarımsal sulamada kullanımına ilişkin AR-GE çalışmaları yürütölmektedir.
- Tarımda su tasarrufu ve verimliliğe yön verecek, kuraklık yönetimine katkı sağlayacak “Sulama Yönetimi ve Bitki Su Tüketimi Sistemi TAGEM-SuET” hayata geçirildi.

AOÇ Arazi Varlığında Azalmalar Yaşanıyor ve Yeterli Ağaçlandırma Yapılmıyor

Arazi Varlığı Korunuyor

- 1937 yılında Atatürk tarafından Hazine'ye bağışlandıktan sonra **1939-1983** yılları arasında çıkan kanunlar ve kararlar ile Atatürk Orman Çiftliği arazi varlığında azalmalar olmuştur. Sıklıkla kamuoyunda bahsi geçen iddialar asılsız olup 1983 yılından sonra herhangi bir arazi kaybı yaşanmamıştır. **Kamuoyunda yer alan iddialar, 1983 yılına kadar çıkarılan çeşitli kanunlarla Atatürk Orman Çiftliği mülkiyetinden çıkmış alanlardır.** Bu alanlarla ilgili işlemler tasarruf sahiplerince yapılmaktadır. Bu nedenle medyada, Atatürk Orman Çiftliği arazileri olarak tanımlanan alanlar, Atatürk Orman Çiftliği mülkiyetinde ve sorumluluğunda değildir.

Araziler Ağaçlandırılıyor

- Atatürk Orman Çiftliği arazisinin **22.800 dekar alanı ağaçlandırılmış** olup bu alanların **%80,5'lik kısmı 2002-2023 yılları arasında ağaçlandırılmıştır.** Ağaçlandırma ve park alanlarının artırılması için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

www.tarimorman.gov.tr